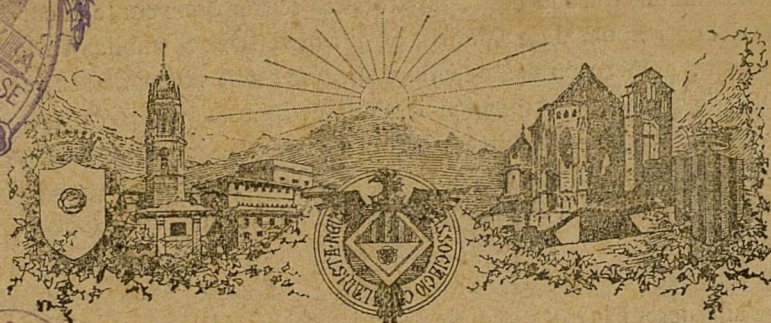

A n.º 14

LA VEU DEL CAMP

PERIÒDICH SETMANAL DE LA
ASSOCIACIÓ CATALANISTA DE REUS

Reus flos campi.

ANY II.

5 DE AGOST DE 1886.

NÚM. 50

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Als socis gratis.

Pera 'ls no socis un any.. . . Rs. 20.

» » » un mes. . . » 2.

Ultramar. Rs. 30.

Estranger.. . . . » 44.

Un número sol, 4 quartos.

Lo pago de la suscripció s' ha de fer á la bestreta.

NOVAS

Varem llegir lo que al periòdich *Las Circunstancias* diu lo corresponsal que te á Madrit y fou publicat en lo número corresponent al diumenge pròxim passat. No sabem coneixer ab quin propòsit ha vingut á parlar incidentalment del President de ' Associació Cotalanista, qui directa ni indirectament ha tocat per res al corresponsal de *Las Circunstancias*, ni á cosas que ab ell tingan relació; com tampoch te conciencia de haver ferit per cap indret, al que suposan ser l' inspirador de dita corresponencia, constantnos que nostre President se creya y segueix creyentse amich del autor y del inspirador de la esmentada carta del corresponsal X. Per lo demés y deixant apart tota qüestió de

Ayuntamiento de Madrid

personalitat, quedan contestats tots los extrems que conte la carta del corresponsal de Madrit, en l' article que 's publica en lo present número de nostre setmanari, que escrit abans de ser publicada aquella correspondencia, dona complerta y anticipada solució als duptes, dificultats y contradiccions, que al apareixer ofereix, nostre modo de compendrer lo regionalisme, segons lo modo que te de veurerlo nostre amich l' ilustrat corresponsal madrileny de *Las Circunstancias*.

Tinguerem la mes complerta satisfacció de dar estreta abraçada y hostatjar en aquesta lliure ciutat, á nostres estimats amichs los ilustrats propagandistas Srs. Almirall, Guimerá y Farnés, que corresponent á la invitació que s' els feu, tingueren l' amabilitat d' honrar á la redacció de *Lo Somatent* y consell electoral regionalista d' aquest districte, assistint al acte modest ab que celebraren lo dijous últim l' inauguració de *Lo Somatent*.

Est y no altre fou l' objecte de la vinguda de nostres amichs, per mes que un dels diaris que 's publican en la vehina capital ha volgut donarli distinta interpretació, pera que aixís tal vegada li convindria.

¿Avém acertat?

La redacció de *Lo Somatent* pera solemnisar l' aparició al estadi de la premsa, doná en la tarde del dijous un dinar, al que invitá y assistiren los Srs. D. Valentí Almirall infatigable propagandista del regionalisme y President del Centre Catalá de Barcelona, D. Angel Guimerá director de la *Renaixensa*, D. Sebastiá Farnés redactor y representant del periódich catalanista *L' Arch de Sant Martí*, lo President de l' Associació catalanista d' aquesta ciutat y altres catalanistas de la localitat y dels pobles del districte.

Al servirse lo champany iniciá 'ls brindis lo President de nostra Associació, saludant als hostes representants de la premsa de Barcelona brindant per la que en dita ciutat y de altrás poblacions de Catalunya sostenen y propagan lo moviment regionalista; y digué que en lo período heroich en que se iniciá en Espanya la nova era de llibertat, tenia que conquistarse aquesta ab

las armas á la má, y quan llavors en los frequents moviments que presenciava la nació, Barcelona alzava un crit, aquest tenia un éxit segü sí era secundat per Reus: tal fet que fou repetit diferentas vegadas, deu alenarnos per que 'ns dona la esperansa de que ara que s' usan armas de mes cortesía, com son las de rahó, la justisia y convenciment, per medi de la propaganda que 's fa ab lo periódich, lo llibre y la tribuna, secundat per Reus lo moviment propagandista iniciat per Barcelona nostra germana, pot cabrens l' esperansa del bon éxit de la regeneració de nostra pátria que uns y altres defensem. Dirigintse á la juventut digué que ara la esperansa y 'l pervindre de la pátria, que la tasca s' havia imposat era llarga, que en son camí trobaria molts obstacles, y contrarietats, que per ço no desmayés, puig que treballant tenint constancia y treballant ab fé, esgrimint sempre armas de bona lley, procurant convencer als indiferents y als adversaris, sens atacar may á ningú, defensantse sempre ab energía dels atachs que 'ls hi fossin dirigits, y procurant sempre atraurer als que militan en camps polítichs, vindrá dia en que Catalunya logri revindicar sos drets y 'ns sia feta justicia.

Los ministros d' Estat y d' Hisenda fatigantse pera trobar modo de favorir lo treball y la producció nacional, acaban al pareixer de trobar la solució de tant difícil quant important problema; d' avuy mes los productors tindrán la vida molt descansada: no 'ls hi caldrá treballar; gracias sian dadas á un estella de fusta catalana, bé qué segons diuhen, al esser empeltat ab escudets d' arbre portat de l' altra part del canal de la Manxa, pareix que va rebordonirse y doná fruyts poch gustosos.

Los esmentats administradors, temerosos de que lo comers de nostres amichs los inglesos pogues sufrir algun entorpiment en lo despaig de nostras aduanas, sembla segons se diu varen trasmetre ordres als gefes d' aduanas pera que no posessen obstacles á la admissió de generos proscedents d' Inglaterra, ó vinguts baix la protecció de la sua bandera; puig que tan val aixó, com lo dir que será bastant que los agents de comers digan que son productes inglesos, pero que com de tal procedencia sia perme-

sa la sua importació, per mes que semblants produccions sian vingudas de la Xina ó del Congo.

Per l' amistosa mediació dels Inglesos, tindrem la porta oberta als productes de tota la terra, sent tots los pobles tractas com á nació mes favorescuda, si fan ab nosaltres son comers per mediació del gran agent britanich.

Desde ara la secció de comers del Ministeri d' Estat estarà mes descansada, no sent ja necessari pensar com podran ferse nous tractats, pus n' hem concertat un que val per molts altres: havem trobat lo modó d' establir indirectement lo lliure cambi: 'ls espanyols ens trobarem mes descansats, puig que no tenint en que poder treballar, ens declararem en huelga forçada: per altre part, gracias als afanyes d' un diligent lliure cambista, y á lo que per feros felissos es desviiuen Francesos, Belgas, Inglesos y Alemanys, los consmidors espanyols veuran provistos los mercats, de quants productes del treball estranger pogan necessitar ó apeteixer; solsament s' atravessará una petita dificultat, pera poder menjar y vestir á gust, en mitx de tanta abundancia: empobrits los espanyols, fora d' uns quants; morts los elements de treball, secas las fonts de producció; podrá ser abundosa l' existencia de nostres mercats; mes empobrits y faltats de recursos no podrem adquirir alló de que 'ns sentirem mes necessitats.

CANTARS.

XVII.

La calumnia es com la pedra
Que 's tira al mitx d' un estany,
Primer fa un cercle petit
Que després es va axamplant.

XVIII.

Dels plahers d' aqueixa vida
Es molt vano 'l seu valor,
Mes si 'l desitx los agranda,
La virtut los fa com son.

XIX.

La donzella que n' es rica

Sol serne la mes buscada,
Que 'ls diners han sigut sempre
Del amor una clau falsa.

XX.

Un philosoph ne buscava
Un amich ab un fanal,
Si l' hagués buscat ab quartos
Quants mils n' hauria trobat.

XXI.

Las ventatjas del casori
Ab dos mots vos las diré,
L' home te una dona propia,
Qual dona, en cambi, te ab ell.

EUGENI MATA.

UN LEMA VELL.

LOS contraris al catalanisme, que no saben fer res mes que burlarse dels que defensem aqueixa santa causa, diuhen, entre altras cosas, que nosaltres no sabem escriure res sense esmentar d' un modo ó altre, l' hermos lema «Patria, Fides, Amor», y que no sabem fer altra cosa per tractar baix diferentas formas aqueixos tres punts que nostre lema enclou.

Mes, los que tal diuhen no saben pas de que se las heuhen.

Ells no saben que signifigan pera nosaltres aqueixos tres mots, *Patria, Fé y Amor*; ells no saben l' importancia que pera nosaltres tenen, ni l' motiu perque 'ns complau tant lo posarlos al enfront de nostras obras.

Si ho sabessin no dirian lo que diuhen.

Creuhen ells que sols *per fer bonich* se posa dit lema sota dossier, en lloch preeminent y sobre lo trono de la reyna de la festa en los Jochs Florals de Barcelona.

Ells ignoran, que ja en lo primer any de la restauració de aqueixa veneranda institució fou posat en aquell lloch dit lema, per acort dels primers mantenedors, y aisis mateix desconeixen, que cad' any ha estat en lo mateix lloch lo lema.

Preguntinlos á 'n aqueixos perque no s' ha cambiat per altres lemas en algun any y perque en casi totas (ó totas) las festas verament catalanas se veuhen en lloch prominent aquellas tres paraulas. Preguntenloslo y arronsarán las espatllas sense saber que contestar, ó bé vos contestarán ab una bestiesa qualsevol pera sortir del pas.

Y doneulos á n' aqueixos ignorants la verdadera explicació d' aqueixos per' ells enigmas y s' burlaran de vosaltres; feulos conèixer que van errats al fer la contra á nostras doctrinas y vos girarán l' esquena, tractantvos de tontos; probeu de demostrarlos que de l' escepticisme l' ignorancia y 'ls vicis no n' ha sortit may cap obra bona, cap fet grant, cap cosa honrosa, y que lo qu' ells fan y diuhen es indigne de tot ser humá y molt mes del home que viu en lo segle de la civilisació, diheulos aixó y vos signaran pé 'ls carrers ab lo dit, fentvos passar per ximples.

Perque la seva *ciencia* no 'ls permet creure que aquellas tres paraulas siguin las tres fonts qu' omplan de vida los cors dels catalanistas, los tres sentiments qu' honran y enalteixen á tots los que viuhen glatint á son impuls, las tres mes grants virtuts qu' adornan al poble catalá, á 'n aquest poble fort y gran, noble y lliure, á 'n aquest poble que conserva encara, com preuada joya, las hermosas virtuts que sos avis li llegaren, á 'n aquest poble verament catalá; no á 'n aquest poble bastardajat y malmés ja per lo verí del estrangerisme.

Si, lo «Patria, Fides, Amor,» es tot aixó y molt mes; es la verdadera fórmula qu' enclou tot quant pugui dirse del carácter dels verdaders catalans; es la personificació de la Patria Catalana, puig cada un dels tres mots es un de sos atributs.

Per çó es que nosaltres cantém sempre aqueix lema, y per çó es que no sabem fer altre cosa, perque com á bons fills 'ns complau moltíssim admirar, y fer conèixer als demés. pera que siguin mes admiradas, las bondats, las gracias, las virtuts y las bellesas de nostra patria, y 'ns complau encara mes perque sabem que aixó li agrada á 'n Ella y que fentho la aconortem un xich, ¡que prou ho necessita!

Pero encara que no fos aixis, ¡per ventura hi ha sentiments mes dignes que 'ls qu' enclou nostre lema, pera ser objecte de

nostres cants, de nostras obras y de nostres fets? ¿Existeix un sentiment tant sols que sigui mes gran, mes just y mes digne del home civilisat, que 'ls sentiments nascuts al escalf de la Patria, de la Fé y de l' Amor?

¡Desgraciat de l' home que s' deixa portar per altres sentiments diferents d' aqueixos! Prompte son cor será fret á tota emoció, será sech y mustich y per tant incapás de fer cap obra bona, cap obra honrosa, porque l' haurá glassat ab sa fredó l' escepticisme.

Los pobles son com los homes, puig que d' ells y per ells son formats.

Benhaurat sia l' poble que te pera guia de sos actes aqueixos tres grans sentiments; sos fets seran tant grans tant honrosos y tant dignes com lo foch que 'ls hagi inspirat y guiat.

Fassia Deu que lo poch que 'ns queda á Catalunya d' aquell poble nostre, tant fort y tant bó, no s' perdi del tot y no s' torni com la generalitat del poble d' avuy, tant pobre y miserable. Fassia Deu que nostre lema ó, lo qu' es lo mateix, las virtuts y sentiments que representa, no fugin del tot de nostra hermosa terra, porque aixís com ara encara esperansém tornar á veure algun dia gran y lliure á nostra pobra patria, llavoras, si desapareixen d' ella las grans virtuts que com fonts de vida la sostenen en la llarga y penosa agonia, perdrém totas las esperansas qu' ara tenim y haurem de renunciar á nostre gran ideyal, puig Catalunya s' haurá perdut per sempre mes.

Deu vulga qu' aixó may succeheixi.

R.

SI NO HI HA IMPACIENCIA, LO REGIONALISME S' OBRIRÁ PAS.

QUE l' origen, y rassa de que procedeixen los pobladores de las diferentes regions de nostra Espanya, no son unichs, es á dir que hi hagué diversitat de orígens entre las gents que reconquistaren dels alarbs la península ibérica; cosa es que no passa desapercibuda á qui vulla fixarhi l' atenció, y sab alguna cosa de nostra historia.

La diversitat de costums, la del vestuari que usa lo poble de cada regió, y mes que tot la diferencia de llenguatge, pregonan be y ab claretat indiscutible, que no sent comú l' origen, ha d' esser diferent lo temperament caracter y habituts; y que d' aquí nasqueren lo distint modo d' aplicar sa activitat, y llurs distintes llegendacions.

Ni 'ls fills de las montanyas d' Asturias y costa cantábrica tenen igual procedencia que 'ls del regne de Granada, com tampoch aquestos tenen comunitat d' origen ab los que enfortits per los nevats y suaus aires de las aspres serras dels pirineus, devallaren sens haber sigut may abatuts ni subjectats, pera fundar los Estats lliures Navarra-Guipuscuá, Aragónés y Catalá.

Cap semejança de caràcter y costums pot haberhi, entre los muzarabes que portan mescla de sanch goda y alarb, y 'ls catalans que duen mesclada la dels franchs, ab la dels indígenes que 's refugiaren en los nevats avalls del alt pirineu, pera no ajupirse baix lo jou dels usurpadors serrahins. Molt menys podrá establirse paritat, si la comparansa ve á ferse ab los pobladors del Camp de Tarragona, que foren vigorisats per sanch Ibero-Celta y Cheta, fussa ab la Normanda lliure y batalladora. D' aquí tal vegada lo caràcter independent y bel·licós dels fills del Camp de Tarragona, dels qui se sol dir, gent del Camp, gent del llamp, per ser en general d' anim coratjós y emprenedor.

Si de la diversitat d' origen y caràcter, passem á la comparació del llenguatge usat per los pobles de las diferents regions y antigas nacionalitats: es deixa veurer que lo vascuense no te cap analogia, ab lo gallego y andalus, com ninguna semblansa es pot trobar entre lo castellá de las regions central, y del oest, ab la llengua catalana y las suas fillas valenciana y balear, ó Mallorquina. Y com l' idioma es lo que mes caracteriza als pobles, y 'ls distingeix nns d' altres, mes que las divisions geogràfiques, polítiques y convencionals; d' aquí que no puga desconèixer l' importancia y diversitat de las regions, com á entitats que tenen dret y necessitat de vida propia, pera lo mes convenient desenrotlló de llurs respectivas forsas, y pera dar mes consistència l' enllas de las distintes unitats ibéricas que componen l' estat espanyol.

Veus aquí fonamentat lo regionalisme, que no es una capritxosa creació, y si una necessitat dels temps presents enllassats ab nostre passat.

Per có que pera viure la vida dels pobles lliures, necessitem sia regonegut y respectat lo dret tenen las regions á disposar per si mateixas y atendre á tot quant sia de sen exclusiu interés y las hi puga convindre, sempre que no sia fet en perjuí de la generalitat ó aplech que compon l' Estat: sen cosa regoneguda que tot govern tendeix, sens adonarsen, á l' absorsió de drets y atribucions dels que son posats baix la sua direcció; habem de considerar es tasca no molt fácil d' executar, y d' alguna durada, pera convencer á altres regions, de que lo seu interés está en posarse á nostre costat, y units guanyar palm á palm lo terreno en lo camp de la legalitat, y vencer la natural resistencia que hi oposará lo poder central.

Precisa pus una gran unió, si volem dur á cap aquells treballs ab bon exit: sent l' objectiu del interés de tots, es de necessitat que tots hi portem ab zel y sens egoisme nostras forsas, pocas ó moltas que ellas sian. No es tasca que hagi de carregar sobre d' un sol partit; á tots ells los considerem compostos d' homes en sa generalitat ab prou patriotisme, pera treballar ab delit defensant tan justa causa; mes com s' ha dit l' interés no n' es d' un sol partit polítich, puig que hi están interessats tots los fills de nostra pàtria; y essent per altre part l' obra gegantina, que demana pera realisarla gran tacte y prudencia, al propi temps que molta perseverancia y esfors; procurem no dividir nostras forsas deixatnos portar per las passions políticas, y arrimem tots nostras espatllas pera empenyer ab mes forsa. Acallem per de moment nostras particulars opinions respecte á la política y governació del Estat, sobrat temps hi haurá pera pensarhi, quant las regions obtinguin l' autonomia que de dret las hi pertoca.

Treballem ara tots á una, puig que l' interés es común, sia sols un nostre objectiu: l' independencia ó autonomia que permeti á las regions obrar ab plena llibertat, respecte á tot quant no puga dur perjuí de cap mena á las altrás regions, ni afectar puga als drets que son exclusius del poder central ó del Estat.

Solsament treballant ab constancia y unió, sens exclusivismes

d' escola ó de partit, y utilisant tots los medis y vias legals; podrem obtindre 'ns sia regonegut nostre dret, que 's l' objectiu del regionalisme.

Si 's divideixen los fills de la terra per interessos de partit; si abans de reconstituir la patria, es barallen llurs fills per dissentir sobre lo modo mes convenient de governarla, ó administrar sos interessos; si volen fer mes sabrosa la perdiu, disputan y 's barallen sobre quin será lo millor de sos diferents guisos, abans d' haberla cassada; llavors á bon segur que jamay conseguirse podrá sia feta justicia á las regions que en la antigua Iberia constituïren Estats independents, que volent agermanarse, han sigut absorbits y endogalladas per lo dret de la forsa, á falta de millor dret.

Siam judiciosos y treballem ab fé fent propaganda per medi de la discussió oral, lo periodich y el llibre, ab lo fi de dur lo convenciment á las inteligencias de nostra mateixa casa, y á las de las demes regions ibéricas. Procurem adoctrinar y convencer pera fer via, per lo camí de la pau y de la civilitat, en vers de la llibertat á que per medi del particularisme poden arribar, y á la que tenen indiscutible dret las regions. Procurem que aquestas sens consideració á opinions polítiques elegescan representants disposats á defensar los interessos regionalistas, ab exclusió dels polítichs ó de partit y dels personals.

No 's tracta d' esmicolaments, res de separatisme, ni divisions territorials; lo que 's desitja es la major grandesa d' Espanya, facilitant á cada unitat de las que forman lo gran tot nacional, la lliure expansió de llurs forses pera la sua prosperitat y benestar, contribuint totas plegadas á enriqueix y fortaleixer al Estat.

Sent aquesta una obra que interessa per igual á tots los espanyols, qualsevulla que sia la sua opinió ó modo de pensar; tots ells han de treballar pera portarla á bon fi, sens que la tasca hagi de deixarse al cuydado y esforços exclusiu de un sol partit polítich, porque la nació ni las regions de que 's compon, no son patrimoni de cap partit: las regions com l' Estat. perteneixen á si mateixas, y sent lo fi que 'ns havem proposat d' interés comú, ha de ser lo treball y l' esforços que ha de ferse pera conseguirho.

No 's tracta de blanchs, negres. ni vermells; es lo-propòsit del

regionalisme mes elevat, es d'interés de tots los espanyols aixís catalans com aragonesos y Vasch-navarros; tant que sian valencians ó castellans, quant que pertenescan á las regions lleonesa, asturiana ó gallega. Tots per igual ens hi trobém interessats; sobre tots pesa lo deber de treballar pera lograr-se lo fi comú y de general conveniencia. Arramblintse donchs la opinions polítiques, sens claudicar ni renegar d' ellas, ja vindrá dia que los que creguin son las que profesan las millors, podrán tornarlas á pendre y ferlas valdre; per ara lo punt de mira, lo propósit y objectiu únic dels regionalistas, no ha d'esser altre, que portar á l'inteligencia y convenciment del major nombre d'espanyols, la bondat de la doctrina particularista, y sacudint la indiferencia, la inercia y tota preocupació ó mira de partit, procurant tots á un aplech portar, quan l'hora ne sia, representants particularistas als municipis y corporacions provincials, pera mes endavant repelir tot germen de cunerisme, y enviar á las Corts homes que. ab complerta independencia, reivindicant drets que 'ns pertanyen, planteigin en lo terreno llegal, devant del pais y del mon civilisat la qüestió particularista, tan catalana com de las demes regions.

De segur que la primera vegada, l'interés centralista valentse de la forsa numérica, auferará la veu de la rahó, logrant fer caurer la balansa del costat del autocratism parlamentari; mes tornant á la carga una y quantas vegadas sia necessari, obrant ab constancia, activitat y fé en la justicia de nostra causa; á la fi s'obrirá pas la rahó, y dia vindrá en que lograrém ens sia regonogada.

No hi hagia impaciencia, res d'insults per mes que siam insultats, res de amenasas ni procehiments de forsa: parapetats en la justicia de nostra causa, procurem ferla valer presentannos units, virils y dignes: exposem un y altre dia las rahons que 'ns assisteixen pera reivindicar nostras llibertats; procurant que altres regions revindiquin las que las hi pertanyen.

Per est camí en dia mes ó menys llunyá, no podrá desconeixers, nostre dret y 'ns será feta justicia.

Ab constancia y enteniment la causa del regionalisme será guanyada: sols es qüestió de temps.

B. T.

Estampa de SABATER, plassa del Rey, 10.

ANUNCIS PARTICULARS.

SERRA**FARMACÉUTICH**

S' ha trasladat á la casa núm. 80 del arrabal de Santa Agna
prop la

Plassa del Teatre

FONT AMARGA

AIGUA MINERAL PURGANT DE

RUBINAT

Propietat del Dr. LLORACH.

Veritable y única agua de Rubinat purgant. Superior á todas las conegudas fins
avuy. Efectes ràpits a dosis petites y sens régim. Tots los apotecaris y droguistas la
venen.

Avis important: Unicament son lligítimas las botellas que portan la marca y firma
de propietat del Dr. LLORACH.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia de Segurs sobre la vida

DOMICILIADA EN BARCELONA, CARRER AMPLE, N.º 25.

Capital de garantía 10.000,000 de Pessetas.

La delegació de aquesta important Companyia está confiada
á D. ANTON DEMESTRE en

Reus, carrer de Monterols, 27, Reus.

Agent de la mateixa pera 'ls partits de Reus y Falset,

D. SALVADOR DOMENECH.